

Ekerö 5 maj 2023

Motion till kommunfullmäktige i Ekerö kommun

Av Desirée Björk, Bernt Richloow, Robert Oberascher och Elaine Adlertz

Motion om att inventera och förhindra spridning av mikroplaster från konstgräsplaner

Bakgrund

Konstgräsplaner för fotboll sprider mellan 2 300 och 3 900 ton mikroplast i naturen varje år. Det är bara väg- och däckslitage från trafiken som ger större utsläpp av mikroplaster. Mikroplast är små plastpartiklar, mindre än fem millimeter stora, som kan binda miljögifter och tas upp av vattenlevande djur som tror att de är föda.

Enligt IVL Svenska Miljöinstitutet, rapport C 183 från 2017 är den största utsläppskällan till miljön är väg- och däckslitage från trafiken (ca 13 500 ton per år). Konstgräsplaner står dock också för en ansevärd mängd av utsläppen och rankas som den näst största källan (2 300 - 3 900 ton per år). Andra källor kan också fungera som jämförelse: syntetfibrer från tvätt (200 - 2 200 ton per år), slitage från båtskrov (500 - 1 500 ton per år), industriell plastproduktion (300 - 550 ton per år) och utsläpp från hygienartiklar som innehåller mikroplaster (66 ton per år). Det har gått ett antal år sen rapporten skrevs, men antalet ton borde ligga på samma nivå, men troligen ökats med den utbyggnad av konstgräsplaner som sker.

3 - 5 ton granulat kan läcka från en fotbollsplan per år

I Svenska Fotbollförbundets (SvFF) senaste kartläggning från 2016 fanns drygt 1 300 konstgräsplaner i landet. Det finns även ett okänt antal konstgräsplaner som inte kartlagts och som anlagts av exempelvis privata aktörer eller bostadsbolag. De mikroplaster som läcker från planerna kommer från granulat, gummikorn som läggs på för att skapa dämpning och se till plaststråna står rakt upp. Konstgräsplaner sprider mikroplaster i miljön. Mängden granulat kan vara upp till 140 ton på en plan. Det kan försvinna mellan tre och fem ton granulat från en plan varje år rakt ut i naturen.

Mikroplast även i våra vattendrag.

Svenska kustvatten tar emot avsevärda mängder mikroplast från både land- och havsbaserade källor. Det framkommer att även våra inlandsvatten innehåller stora mängder mikroplaster.

Larmrapporterna om mikroplastens påverkan på ekosystem duggar nu tätt. Det är angeläget att komma till rätta med detta problem till följd av människans livsstil och samhällsbyggnad. Vi ska kunna efterlämna ett ekosystem till nästa generation som fortsatt har kapacitet att leverera de så livsavgörande ekosystemtjänsterna.

Så kallade gummigranulat i konstgräsplaner ska förbjudas inom EU. Beslutet har fattats av en särskild expertkommitté i EU i april 2023. Enligt Kemikalieinspektionen får fotbollsklubbar åtta år på sig att fasa ut konstgräs.

Med hänvisning till ovanstående lämnar vi följande förslag till beslut i kommunfullmäktige.

Förslag till beslut:

- att kommunfullmäktige, eller den nämnd kommunstyrelsen finner lämplig, inventerar vilka konstgräsplaner i kommunen som innehåller granulat eller andra partiklar som riskerar att sprida mikroplaster i miljön,

- att kommunfullmäktige, eller den nämnd kommunstyrelsen finner lämplig och för det fall konstgräsplaner enligt den första strecksatsen identifieras, säkerställer att mikroplaster inte sprids från dessa konstgräsplaner genom rening av dagvatten samt de övriga åtgärder som behövs för att hindra spridningen av mikroplaster.

- att kommunfullmäktige, eller den nämnd kommunstyrelsen finner lämplig, beslutar att eventuella tillkommande konstgräsplaner i kommunen ska vara miljövänliga och på sikt byta ut befintliga konstgräsplaner så att de inte riskera att sprida ut mikroplaster.

Desirée Björk

Bernt Richloow

Robert Oberascher

Elaine Adlertz